

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก
ร่างพระราชบัญญัติการรายงานการปล่อย
และการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ.
นายวรภพ วิริยะโรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น

และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของร่างพระราชบัญญัติ

๑. ร่างพระราชบัญญัติการรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ.

กฎหมายใหม่

แก้ไขเพิ่มเติม

ยกเลิก

๒. หลักการและเหตุผล

๒.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม

๒.๒ เหตุผล

โดยที่การพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้มีการใช้สารเคมีในการผลิตทางอุตสาหกรรม การเกษตร และการบริการต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีการปล่อยสารมลพิษ สู่สิ่งแวดล้อมตลอดเวลา พื้นที่หลายแห่งจึงกลายเป็นแหล่งกำเนิดและแหล่งรองรับสารมลพิษ ทั้งในรูปของมลพิษทางอากาศ น้ำเสีย มลพิษในดิน และของเสียอันตรายอื่น ๆ ปัญหาดังกล่าวนับวันก็ยิ่งทวีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อสุขภาพของมนุษย์ สิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ และความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ และก่อความเสียหายอย่างกว้างขวางต่อสังคม เศรษฐกิจ ความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศโดยรวม กฎหมายและกลไกการจัดการสิ่งแวดล้อมของประเทศที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ยังคงเน้นการใช้มาตรการกำกับและควบคุมที่ปลายทางเป็นหลัก การตรากฎหมายเพื่อพัฒนาระบบการรายงานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม จึงเป็นมาตรการสำคัญที่จะช่วยให้ภาครัฐมีฐานข้อมูลสารมลพิษที่ครอบคลุมและเป็นระบบอันจะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพและความเข้มแข็งแก่หน่วยงานของรัฐในการประเมินสถานการณ์ปัญหามลพิษได้อย่างถูกต้อง มีข้อมูลที่ดีเพื่อประกอบการวางแผนการป้องกันสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และสามารถจัดการปัญหาตั้งแต่ต้นทางได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเป็นการรับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมในการคุ้มครอง ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรการดังกล่าวยังจะช่วยให้ภาคเอกชนสามารถตรวจสอบระบบและกระบวนการผลิตของตนให้รัดกุม ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและการแข่งขันทางการค้าในระยะยาว อีกทั้งเป็นเครื่องมือในการลดความเสี่ยงภัยจากสารเคมีและสารมลพิษตกค้างในสิ่งแวดล้อมตามอนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษตกค้างยาวนานในสิ่งแวดล้อมซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันไว้เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๘ และเป็นไปตามหลักการของปฏิญญาริโอเพื่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา และแผนปฏิบัติการ ๒๑ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งนี้ ยังมีความจำเป็น ต้องใช้ระบบ

คณะกรรมการข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ ในการให้ความเห็นต่อประกาศกระทรวงที่กรมควบคุมมลพิษเสนอ หรือให้ความเห็นชอบข้อกำหนดและวิธีปฏิบัติงานที่กรมควบคุมมลพิษเสนอเกี่ยวกับการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล การจัดทำฐานข้อมูล วิธีการตรวจทานความถูกต้องของข้อมูล การประกันคุณภาพ เป็นต้น รวมทั้งใช้ระบบอนุญาตหรือมาตรการอื่นใด ตลอดจนกำหนดโทษทางปกครองและโทษทางอาญาที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพและป้องกันการกระทำผิดจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

นายวรภพ วิริยะโรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ ๒ การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๑. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีการกำหนดการรายงานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ การประเมินปริมาณสารมลพิษซึ่งไม่มีแหล่งกำเนิดแน่นอน การจัดทำฐานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม คณะกรรมการข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ การเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณชน อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานเจ้าหน้าที่ และบทกฎหมายโทษ โดยอยู่ภายใต้หลักการของอนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษตกค้างยาวนานในสิ่งแวดล้อมซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันไว้เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๘ และเป็นไปตามหลักการของปฏิญญาริโอเพื่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา และแผนปฏิบัติการ ๒๑ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕

๒. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติ

หน่วยงานของรัฐ

๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒. กระทรวงสาธารณสุข
๓. กระทรวงอุตสาหกรรม
๔. สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๕. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๖. กรมควบคุมมลพิษ

ภาคเอกชน

๑. องค์กรภาคประชาสังคมด้านการปกป้องคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
๒. ภาคประชาชน

๓. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

๑. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดบทนิยาม เช่น คำว่า “สารมลพิษ” “บัญชีรายชื่อสารมลพิษ” “แหล่งกำเนิดมลพิษ” “สารมลพิษซึ่งไม่มีแหล่งกำเนิดแน่นอน” “การปล่อยสารมลพิษ” “การเคลื่อนย้ายสารมลพิษ” (ร่างมาตรา ๓)

๒. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศในราชกิจจานุเบกษาในเรื่องดังต่อไปนี้ เช่น กำหนดบัญชีรายชื่อสารพิษ เกณฑ์ปริมาณการผลิต มีไว้ในครอบครอง หรือปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม ประเภทและขนาดของแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องจัดทำรายงาน บริเวณพื้นที่ที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการวิเคราะห์ คำนวณ ประเมินปริมาณสารมลพิษที่ปล่อยหรือเคลื่อนย้ายออกสู่สิ่งแวดล้อม แบบในการจัดทำรายงาน หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการเผยแพร่ข้อมูล พิจารณากำหนดโทษทางปกครอง (ร่างมาตรา ๕ และร่างมาตรา ๖) กำหนดประเภทแหล่งกำเนิดสารมลพิษชนิดซึ่งไม่มีแหล่งกำเนิดแน่นอน (ร่างมาตรา ๑๕) รวมถึงให้มีอำนาจและหน้าที่พิจารณาออกระเบียบ ประกาศ และหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแนวทางการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม ให้ความเห็นชอบข้อกำหนดและวิธีการปฏิบัติงานที่กรมควบคุมมลพิษเสนอเกี่ยวกับการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล การจัดทำฐานข้อมูล การประกันคุณภาพและควบคุมคุณภาพของระบบการจัดการฐานข้อมูล (ร่างมาตรา ๒๔)

๓. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้คณะกรรมการ ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่งจำนวนสี่คน ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนสภาอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีผลงานและประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านคุณภาพ จำนวนไม่เกินหกคน (ร่างมาตรา ๒๓)

๔. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้บุคคล นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐที่ผลิต มีไว้ในครอบครอง เคลื่อนย้าย หรือปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมซึ่งสารมลพิษที่ปรากฏในบัญชีรายชื่อและตามปริมาณที่กำหนด และประกอบกิจการตามประเภทและขนาดที่กำหนด ต้องจัดทำรายงานข้อมูลชนิดและปริมาณการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ (ร่างมาตรา ๗ และร่างมาตรา ๘) หากไม่รายงานข้อมูลโดยไม่มีเหตุอันควร ต้องได้รับโทษปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินร้อยละหนึ่งของรายได้ในปีที่กระทำความผิด (ร่างมาตรา ๓๖) และหากมีการรายงานข้อมูลเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงห้าล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๓๗)

๕. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้หน่วยงานรัฐผู้รับผิดชอบและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประเมินการปล่อยสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนด และจัดส่งข้อมูลให้กรมควบคุมมลพิษภายในเดือนมีนาคมของทุกปี (ร่างมาตรา ๑๖)

๖. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้กรมควบคุมมลพิษมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ เช่น รับรายงานและรวบรวมข้อมูลจากผู้มีหน้าที่ต้องทำรายงาน วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินสารมลพิษซึ่งไม่มีแหล่งกำเนิดแน่นอนเพื่อจัดทำฐานข้อมูล จัดทำฐานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมรวมถึงระบบประกันและควบคุมคุณภาพ และความปลอดภัยของข้อมูลดังกล่าว

ประมวลและจัดทำข้อมูล พร้อมเผยแพร่ข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สาธารณชน เป็นต้น (ร่างมาตรา ๑๗ และร่างมาตรา ๑๘)

๗. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้กรมควบคุมมลพิษติดตามตรวจสอบให้บุคคล นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐจัดส่งรายงานอย่างถูกต้องและครบถ้วน (ร่างมาตรา ๑๙ ถึงร่างมาตรา ๒๒) หากจัดส่งรายงาน ข้อมูลไม่ถูกต้องครบถ้วนโดยไม่มีเหตุอันควร ต้องได้รับโทษปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินร้อยละหนึ่งของ รายได้ในปีที่กระทำความผิด (ร่างมาตรา ๓๖)

๘. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้กรมควบคุมมลพิษมีหน้าที่และอำนาจเผยแพร่ข้อมูล การปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัตินี้สู่สาธารณชน โดยสะดวก รวดเร็ว ไม่เสียค่าใช้จ่าย ผ่านทางอินเทอร์เน็ตและช่องทางอื่น ๆ ทั้งนี้ ภายใต้กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ (ร่างมาตรา ๒๙ และร่างมาตรา ๓๐)

๙. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ เช่น ส่งข้อมูลที่ได้จากการประเมินปริมาณสารมลพิษซึ่งไม่มีแหล่งกำเนิดแน่นอน ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกใบอนุญาต การพักใช้หรือการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และเมื่อปรากฏว่าผู้ขออนุญาต ดำเนินกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ไม่ปฏิบัติหรือละเลยการจัดทำ รายงาน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งไม่ออกใบอนุญาต รวมทั้งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตการประกอบกิจการนั้นได้ (ร่างมาตรา ๓๑ และร่างมาตรา ๓๒)

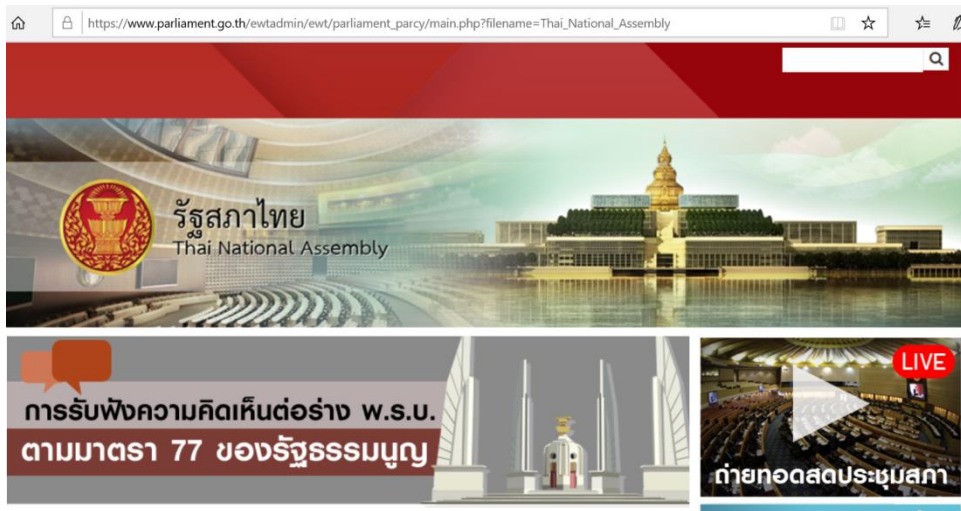
๑๐. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา มีอำนาจเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริง หรือจัดทำคำชี้แจงเป็น หนังสือ หรือส่งเอกสารหลักฐานใด ๆ เพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา (ร่างมาตรา ๓๓ ถึงร่าง มาตรา ๓๕) หากมีการจัดทำคำชี้แจงหรือชี้แจงด้วยวาจาตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งด้วยข้อมูลที่เป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงห้าล้านบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๓๗) และหากไม่จัดทำคำชี้แจงหรือไม่ชี้แจงด้วยวาจาตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ปรับอีก วันละไม่เกินสองหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติตามคำสั่ง (ร่างมาตรา ๓๘)

๔. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

๔.๑ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ รวมระยะเวลา จำนวน ๒๕ วัน นับจากวันขึ้นเว็บไซต์ ถึงวันปิดการรับฟังความคิดเห็น

๔.๒ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

(๑) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

(๒) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประกอบด้วย

๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒. กระทรวงสาธารณสุข
๓. กระทรวงอุตสาหกรรม
๔. สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๕. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๖. กรมควบคุมมลพิษ

๕ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๕.๑ ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

จำนวน ๕๘ ราย

จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน ที่ได้แสดงความคิดเห็น

จำนวน ๓ ราย ได้แก่

๑. สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๒. กรมควบคุมมลพิษ
๓. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข

๕.๒ ผลการรับฟังความคิดเห็น

๑. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดบทนิยาม เช่น คำว่า "สารมลพิษ" "บัญชีรายชื่อสารมลพิษ" "แหล่งกำเนิดมลพิษ" "สารมลพิษซึ่งไม่มีแหล่งกำเนิดแน่นอน" "การปล่อยสารมลพิษ" "การเคลื่อนย้ายสารมลพิษ" (ร่างมาตรา ๓)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- เสริมสร้างให้เกิดระบบ และฐานข้อมูลเพื่อการจัดการ	- นิยาม “บัญชีรายชื่อสารมลพิษ” กำหนดไว้กว้างเกินกว่าความจำเป็น จะส่งผลให้สารเคมีทุกชนิด เคมีภัณฑ์ หรือวัตถุอื่นใดตามนิยามทั้ง ๙ ข้อ ที่ระบุไว้ต้องถูกนำมาพิจารณาอยู่ในบัญชีรายชื่อสารมลพิษ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- นิยามในร่างพระราชบัญญัติมีความคล้ายคลึงกับคำนิยามในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เช่น “สิ่งแวดล้อม” “มลพิษ” “วัตถุอันตราย” “แหล่งกำเนิดมลพิษ” เป็นต้น

- นิยาม “บัญชีรายชื่อสารมลพิษ” ควรมีแนวทางระบุลักษณะที่อาจเป็นอันตรายต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อมสูง ทั้งในแง่ของความอันตราย (Intrinsic Hazard) และโอกาสรับสัมผัสที่แท้จริง ทั้งในการใช้งานหน้างาน หรือใช้ปริมาณโดยรวม (Exposure) ที่ส่งผลให้ต้องประกาศให้อยู่ในบัญชีรายชื่อที่ต้องรายงาน

- นิยาม “บัญชีรายชื่อสารมลพิษ” ควรมีเกณฑ์การจำแนกความเป็นอันตรายที่เป็นสากล หรือมี Cut off limit หรือ threshold เช่น รายการลักษณะในข้อ (๑) ถึง (๓) เป็น CMR category ๑A, ๑B โดยใช้เกณฑ์ IARC หรือ GHS หรือ Environment toxic Acute Tox ๑ & Chronic Tox ๑ เป็นต้น

- นิยาม “บัญชีรายชื่อสารมลพิษ” ควรตัดข้อความตาม (๕) เป็นสารที่ก่อให้เกิดอาการแพ้เนื่องจากอาการแพ้ขึ้นอยู่กับความไวต่อการรับสัมผัสของบุคคลนั้น ๆ และสารอย่างอื่นตาม (๙) ได้หายความรวมครอบคลุมหมดแล้ว

- นิยาม “แหล่งกำเนิดมลพิษ” ควรทบทวนให้ชัดเจน ถึงข้อยกเว้นของแหล่งกำเนิดมลพิษ และกรณี “ผลิตภัณฑ์” (Finished goods) จะถือว่าผู้ประกอบการที่ผลิตต้องรายงานการปลดปล่อยเมื่อผู้บริโภคหรือผู้ใช้

รายถัดไปในห่วงโซ่อาหารนำไปใช้ด้วยหรือไม่ และกำหนดเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษชนิดใดระหว่าง point source หรือ nonpoint source ตัวอย่างเช่น สีทาบ้านในอาคาร น้ำยาทาเล็บในร้านเสริมสวย ยางมะตอยลาดถนน สเปรย์ในงานก่อสร้าง เนื่องจากถ้าพิจารณารวมอยู่ในแหล่งกำเนิดแบบ point source จะมีความซับซ้อนเป็นอย่างมากทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถเตรียมความพร้อมของข้อมูลที่ต้องรายงานได้ภายในเวลา ๑๘๐ วัน

- นิยาม “สารมลพิษซึ่งไม่มีแหล่งกำเนิดแน่นอน” ที่ระบุว่า สารมลพิษที่กระจัดกระจาย หรือเคลื่อนที่ได้ หรือปล่อยออกมาจากแหล่งกำเนิดย่อย ๆ และไม่ได้มีที่มาจากแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีหน้าที่ต้องรายงาน การปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษตามร่างพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากมีประโยคที่กำกวมอาจทำให้เข้าใจผิดว่า สารมลพิษซึ่งไม่มีแหล่งกำเนิดแน่นอน ไม่ต้องรายงาน อันเป็นการขัดกับบริบทของร่างพระราชบัญญัติในหมวด ๒ การประเมินปริมาณสารมลพิษซึ่งไม่มีแหล่งกำเนิดแน่นอน

- นิยาม “สารมลพิษซึ่งไม่มีแหล่งกำเนิดแน่นอน” ที่ให้ความหมายว่า สารมลพิษที่อยู่กระจัดกระจายหรือเคลื่อนที่ได้ นั้น เห็นว่า สารมลพิษทุกชนิดเมื่อถูกปลดปล่อย หรือระบายออกจากแหล่งกำเนิดสามารถกระจาย เคลื่อนที่ หรือเปลี่ยนแปลงสภาพได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของสารเคมี ไม่ว่าสารเคมีดังกล่าวจะปลดปล่อยจากแหล่งกำเนิดประเภทใด การระบุว่า สารมลพิษที่อยู่กระจัดกระจายหรือเคลื่อนที่ได้ จึงไม่สามารถบ่งบอกหรือระบุลักษณะของสารมลพิษดังกล่าวได้ นอกจากนี้ โดยทั่วไป การนำเสนอข้อมูลภายใต้ระบบทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (Pollutant Release and Transfer Register : PRTR) จะนำเสนอข้อมูลโดยแยกที่มาประเภทตามประเภทของแหล่งกำเนิดเป็นหลัก ดังนั้น จึงควรกำหนดนิยาม โดยระบุว่าสารดังกล่าวมาจากแหล่งกำเนิดประเภทใดมากกว่าลักษณะของมลพิษ

- นิยาม “ความลับทางการค้า” ควรพิจารณาการปกป้องความลับทางการค้าเป็นพิเศษ เนื่องจากผู้ประกอบการมีความกังวลที่จะต้องเปิดเผยสูตร ส่วนผสมในการผลิต

๒. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในเรื่องดังต่อไปนี้ เช่น กำหนดบัญชีรายชื่อสารพิษ เกณฑ์ปริมาณการผลิต มีไว้ในครอบครอง หรือปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม ประเภทและขนาดของแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องจัดทำรายงาน บริเวณพื้นที่ที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการวิเคราะห์ คำนวณ ประเมินปริมาณสารมลพิษที่ปล่อยหรือเคลื่อนย้ายออกสู่สิ่งแวดล้อม แบบในการจัดทำรายงาน หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการเผยแพร่ข้อมูล พิจารณากำหนดโทษทางปกครอง (ร่างมาตรา ๕ และร่างมาตรา ๖) กำหนดประเภทแหล่งกำเนิดสารมลพิษชนิดซึ่งไม่มีแหล่งกำเนิดแน่นอน (ร่างมาตรา ๑๕) รวมถึงให้มีอำนาจและหน้าที่พิจารณาออกระเบียบ ประกาศ และหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแนวทางการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม ให้ความเห็นขอข้อกำหนดและวิธีการปฏิบัติงานที่กรมควบคุมมลพิษเสนอเกี่ยวกับการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล การจัดทำฐานข้อมูล การประกันคุณภาพและควบคุมคุณภาพของระบบการจัดการฐานข้อมูล (ร่างมาตรา ๒๔)

เห็นด้วย

- เพื่อให้เกิดการตัดสินใจ

๓. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้คณะกรรมการ ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่งจำนวนสี่คน ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนสภาอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีผลงานและประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านคุณภาพ จำนวนไม่เกินหกคน (ร่างมาตรา ๒๓)

ไม่เห็นด้วย

- ควรเป็นระดับหน่วยงานระดับกรมที่เกี่ยวข้อง
- ควรกำหนดให้รองนายกรัฐมนตรีขึ้นไปเป็นประธาน นอกจากนี้ ควรให้รัฐมนตรีเป็นผู้แทนแต่ละกระทรวง และมีผู้แทนจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมในคณะกรรมการชุดนี้ด้วย เพื่อให้เกิดข้อคิดเห็นที่ครอบคลุมประเด็นสารพิษจากการเกษตร (จำนวนสารพิษจากการเกษตรมีจำนวน ๑ ใน ๔ ของสารเคมี PRTR ทั้งหมด) เนื่องจากตามร่างพระราชบัญญัติมีผลผูกพันกับหลายกระทรวง
- ควรเพิ่มผู้แทนจากสภาหอการค้า เนื่องจากการรายนี้ครอบคลุมถึงนำเข้า และครอบครองสารเคมีในการค้าด้วย
- การกำหนดให้สัดส่วนของผู้แทนสาธารณสุขประโยชน์เกี่ยวกับงานด้านสิ่งแวดล้อมและด้านสุขภาพอย่างน้อยสองคนไม่เหมาะสม เนื่องจากอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเกี่ยวข้องเป็นอย่างมากกับงานด้านวิชาการ และตัวแทนภาคผู้ประกอบการมีเพียงหนึ่งคน คือ ตัวแทนจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ดังนั้น การกำหนดผู้แทนสาธารณสุขประโยชน์อย่างน้อยสองคนจึงไม่สมดุลง อาจเกิดความไม่เป็นกลางเมื่อต้องลงคะแนนเสียงให้เกิดความเห็นชอบได้
- การพิจารณาผู้ทรงคุณวุฒิควรคำนึงถึงความรู้ความสามารถเป็นหลัก
- การดำเนินการในการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษในปัจจุบัน คณะกรรมการควบคุมมลพิษ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ ซึ่งมีอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ และอธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรมเป็นประธาน ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาและจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษไปสู่การปฏิบัติ และนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษพิจารณา จึงเห็นว่าไม่จำเป็นต้องดำเนินการกำหนดหรือแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษเป็นการเฉพาะอีก

๔. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้บุคคล นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐที่ผลิต มีไว้ในครอบครอง เคลื่อนย้าย หรือปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมซึ่งสารมลพิษที่ปรากฏในบัญชีรายชื่อและตามปริมาณที่กำหนด และประกอบกิจการตามประเภทและขนาดที่กำหนด ต้องจัดทำรายงานข้อมูลชนิดและปริมาณการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ (ร่างมาตรา ๗ และร่างมาตรา ๘) หากไม่รายงานข้อมูลโดยไม่มีเหตุอันควร ต้องได้รับโทษปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินร้อยละหนึ่งของรายได้ในปีที่กระทำความผิด (ร่างมาตรา ๓๖) และหากมีการรายงานข้อมูลเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงห้าล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๓๗)

ไม่เห็นด้วย

- ไม่มั่นใจในระบบรองรับ

- ควรกำหนดระยะเวลาที่ผู้ประกอบการต้องรายงานข้อมูลเป็นภายในเดือนมิถุนายนของปีถัดไป เนื่องจากในช่วงต้นปีผู้ประกอบการต้องทำการรายงานข้อมูลต่าง ๆ มากมายไปยังหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ อาทิ เช่น รายงานความปลอดภัยต่าง ๆ รายงาน รว. ๑, ๒, ๓ รายงานตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย อีกทั้งการรายงานข้อมูลตามร่างพระราชบัญญัตินี้ยังใช้วิธีที่ซับซ้อนหากมีการเพิ่มกรอบเวลาจะทำให้ข้อมูลที่รายงานมีความถูกต้องแม่นยำมากยิ่งขึ้น

- การกำหนดโทษปรับทางปกครองแก่หน่วยงานของรัฐในกรณีที่มีได้รายงานข้อมูลชนิดและปริมาณการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ ไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจาก ตามมาตรา ๖๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้ “การบังคับทางปกครองไม่ใช่บังคับกับหน่วยงานของรัฐด้วยกัน เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น” ดังนั้น จึงไม่อาจกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบในโทษปรับทางปกครองได้ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดนิยามของ “คดี” ที่สามารถเกิดข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันได้ มีอยู่ ๔ ประเภท ได้แก่ “คดีแพ่ง คดีปกครอง คดีประเภทอื่นซึ่งมิใช่คดีอาญา และคดีซึ่งต้องดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการ” ทั้งยังได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาข้อพิพาทเพื่อยุติการดำเนินคดีระหว่างหน่วยงานของรัฐในลักษณะของการดำเนินการตามข้อเรียกร้องหรือการชำระค่าเสียหายให้แก่คู่กรณีให้เสร็จสิ้นโดยเร็วแทน

๕. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้หน่วยงานรัฐผู้รับผิดชอบและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประเมินการปล่อยสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนด และจัดส่งข้อมูลให้กรมควบคุมมลพิษภายในเดือนมีนาคมของทุกปี (ร่างมาตรา ๑๖)

ไม่เห็นด้วย

- ควรมีการรับฟังความคิดเห็นร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการดำเนินงานตามร่างพระราชบัญญัติมีความซับซ้อน หน่วยงานท้องถิ่นจำเป็นต้องมีองค์ความรู้และความพร้อมของบุคลากรเพื่อช่วยให้สามารถดำเนินการได้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์

- ควรกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการตรากฎระเบียบเฉพาะในแต่ละท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องเป็นเอกภาพ ลดทอนความแตกต่างของรายละเอียดการปฏิบัติ เนื่องจากมีบทเรียนจากกฎหมายอื่น ๆ หลายฉบับที่บังคับใช้ไปแล้ว การกำหนดรายละเอียดที่ไม่มีความชัดเจน ทำให้มีการบังคับใช้ที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่และยังขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่เป็นส่วนใหญ่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการบังคับใช้กฎหมาย

- จากนิยาม คำว่า “สารมลพิษซึ่งไม่มีแหล่งกำเนิดแน่นอน” มีลักษณะเป็นสารมลพิษที่อยู่กระจัดกระจายหรือเคลื่อนที่ได้ หรือปล่อยออกมาจากแหล่งกำเนิดย่อย ๆ และไม่ได้มีที่มาจากแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องรายงานการปล่อยและเคลื่อนย้ายสารมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น จึงไม่สามารถบ่งบอกหรือระบุลักษณะของสารมลพิษดังกล่าวได้ การพิจารณาให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบและองค์การ

ปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการประเมินการปลดปล่อยสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษซึ่งไม่มีแหล่งกำเนิดแน่นอน ทำให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องหามาตรการหรือวิธีการในการประเมินการปลดปล่อยสารมลพิษดังกล่าว ซึ่งเป็นประเด็นที่ยังไม่มีหลักเกณฑ์หรือวิธีการประเมินในปัจจุบัน และอาจต้องพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวด้วย ดังนั้น จึงเห็นควรให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการประเมินการปลดปล่อยสารมลพิษเฉพาะกรณี “สารมลพิษซึ่งมีแหล่งกำเนิดแน่นอน” แทนที่ “สารมลพิษซึ่งไม่มีแหล่งกำเนิดแน่นอน” เพื่อให้สามารถประเมินการปลดปล่อยสารมลพิษดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการนำเสนอข้อมูลภายใต้ระบบทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (PRTR)

๖. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้กรมควบคุมมลพิษมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ เช่น รับรายงานและรวบรวมข้อมูลจากผู้มีหน้าที่ต้องทำรายงาน วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินสารมลพิษซึ่งไม่มีแหล่งกำเนิดแน่นอนเพื่อจัดทำฐานข้อมูล จัดทำฐานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมรวมถึงระบบประกันและควบคุมคุณภาพ และความปลอดภัยของข้อมูลดังกล่าว ประมวลผลและจัดทำข้อมูล พร้อมเผยแพร่ข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สาธารณชน เป็นต้น (ร่างมาตรา ๑๗ และร่างมาตรา ๑๘)

ไม่เห็นด้วย

- ควรขอความร่วมมือจากหน่วยงานสำหรับการเก็บข้อมูล

- การดำเนินโครงการการจัดทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖

กรมโรงงานอุตสาหกรรม รับผิดชอบในการรวบรวม วิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูลจากโรงงานอุตสาหกรรมที่เข้าข่ายต้องรายงานข้อมูล โดยระบบออนไลน์ รวมทั้งประเมินการปล่อยมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ต่ำกว่าเกณฑ์การรายงานข้อมูลหรือไม่เข้าข่ายต้องรายงานข้อมูล จากนั้นมีการนำเสนอต่อคณะทำงานและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องพิจารณาและส่งให้กับกรมควบคุมมลพิษดำเนินการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลในเว็บไซต์เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบต่อไป นอกจากนี้ กรมโรงงานอุตสาหกรรม ได้มีการออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๓ เกี่ยวกับการจัดทำ PRTR โดยกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานต้องแจ้งข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับสารมลพิษหรือสารเคมีในการประกอบกิจการโรงงานให้กับกรมโรงงานอุตสาหกรรมอยู่แล้ว ประกอบกับกรมควบคุมมลพิษไม่มีข้อมูลของสถานประกอบการ เช่น กำลังการผลิต จำนวนคนงาน แรงม้า รวมถึงการใช้สารเคมีในสถานประกอบการ การกำหนดให้กรมควบคุมมลพิษมีอำนาจหน้าที่รับรายงานข้อมูลฯ จากโรงงานอุตสาหกรรมจะประสบปัญหาคือ กรมควบคุมมลพิษไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลได้ ในกรณีดังกล่าว จึงเห็นควรให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวม วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลจากโรงงานอุตสาหกรรมให้แล้วเสร็จก่อน

๗. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้กรมควบคุมมลพิษติดตามตรวจสอบให้บุคคล นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐจัดส่งรายงานอย่างถูกต้องและครบถ้วน (ร่างมาตรา ๑๙ ถึงร่างมาตรา ๒๒) หากจัดส่งรายงานข้อมูลไม่ถูกต้องครบถ้วนโดยไม่มีเหตุอันควร ต้องได้รับโทษปรับทางปกครองในอัตราไม่เกิน ร้อยละหนึ่งของรายได้ในปีที่กระทำความผิด (ร่างมาตรา ๓๖)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- ควรให้มีหน่วยงานอื่นร่วมตรวจสอบ	- การกำหนดให้กรมควบคุมมลพิษมีอำนาจหน้าที่รับรายงานข้อมูลจากโรงงานอุตสาหกรรม กรมควบคุมมลพิษไม่สามารถติดตามตรวจสอบ ความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลดังกล่าวได้ เนื่องจากกรมควบคุมมลพิษไม่มีข้อมูลของสถานประกอบการ เช่น กำลังการผลิต จำนวนคนงาน แรงม้า รวมถึงการใช้สารเคมีในสถานประกอบการ เช่นเดียวกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- เพื่อให้ได้ความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูล ควรให้หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล แหล่งกำเนิดมลพิษ เป็นผู้ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลจากแหล่งกำเนิดที่ตนเองรับผิดชอบ ก่อนส่งให้กรมควบคุมมลพิษดำเนินการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนได้รับทราบ เพื่อให้ได้ความถูกต้องและครบถ้วนของ ข้อมูลมากที่สุด

๘. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่ากับการกำหนดให้กรมควบคุมมลพิษมีหน้าที่และอำนาจเผยแพร่ ข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัตินี้สู่สาธารณชน โดยสะดวก รวดเร็ว ไม่เสียค่าใช้จ่าย ผ่านทางอินเทอร์เน็ตและช่องทางอื่น ๆ ทั้งนี้ ภายใต้กฎหมายว่าด้วยข้อมูล ข่าวสารของราชการ (ร่างมาตรา ๒๙ และร่างมาตรา ๓๐)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- ต้องมีระบบเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อการเผยแพร่ - ปัจจุบัน กรมควบคุมมลพิษได้มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลคุณภาพสิ่งแวดล้อม และจัดทำ รายงานสถานการณ์มลพิษอยู่แล้ว ทั้งการจัดทำในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์บนเว็บไซต์ของกรม ควบคุมมลพิษ ซึ่งเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ใน กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๑ และเป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้น การกำหนดให้กรม	- การกำหนดให้ทำการระบุรายชื่อบริษัทแม่ไม่เหมาะสม เนื่องจากนิติบุคคลที่ผูกพันมีหน้าที่รายงาน ตามกฎหมายนี้ ไม่สามารถบังคับถึงนิติบุคคลที่ไม่ได้มี ภาวะผูกพันกับกฎหมายนี้ได้ อีกทั้งข้อมูลบริษัทแม่ ของนิติบุคคลใด ๆ สามารถสืบค้นได้โดยง่าย จึงไม่ มีความจำเป็นต้องออกเป็นกฎหมาย - กรณีบริษัทมหาชน หรือหน่วยงานราชการ จะไม่สามารถระบุเจ้าของสถานประกอบการได้ การ กำหนดให้ต้องแจ้งรายงานเป็นอย่างน้อยอาจกระทำ ไม่ได้จริง การเผยแพร่ข้อมูลทั้งหมดควรจะเป็นกรณี

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>ควบคุมมลพิษมีหน้าที่ในการรับรายงานและรวบรวมข้อมูลจากผู้มีหน้าที่ต้องรายงานและจัดทำฐานข้อมูล การปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม จึงเป็นภารกิจที่กรมควบคุมมลพิษสามารถดำเนินการได้ อีกทั้งหน่วยงานที่เป็นเจ้าของข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษที่ตนเองรับผิดชอบ เช่น กรมโรงงานอุตสาหกรรม หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็สามารถดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษที่ตนรับผิดชอบบนเว็บไซต์ของหน่วยงานของตนเองเพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วต่อประชาชนในการค้นหาข้อมูล และเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารอีกช่องทางหนึ่งด้วย</p>	<p>สถานประกอบการที่กระทำความผิดมีการปล่อยสารเคมีไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อป้องกันการใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางการค้าหรือการใช้ข้อมูลในทางมิชอบ</p>

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ควรมีการพิจารณาเรื่องการควบคุมการนำข้อมูลที่เผยแพร่ไปใช้งานต่ออย่างไม่ถูกต้อง เพื่อป้องกันสิทธิ์ และไม่ให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูล

๙. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ เช่น ส่งข้อมูลที่ได้จากกระประเมินปริมาณสารมลพิษซึ่งไม่มีแหล่งกำเนิดแน่นอน ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกใบอนุญาต การพักใช้หรือการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และเมื่อปรากฏว่าผู้ขออนุญาตดำเนินกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ไม่ปฏิบัติตามหรือละเลยการจัดทำรายงาน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งไม่ออกใบอนุญาต รวมทั้งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตการประกอบกิจการนั้นได้ (ร่างมาตรา ๓๑ และร่างมาตรา ๓๒)

ไม่เห็นด้วย

- การกำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตควรระบุภายในเวลาที่เห็นสมควรด้วย เช่น เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ภายในเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกิน ๗ วัน และการออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะกระทำได้ต่อเมื่อผู้รับใบอนุญาตถูกสั่งพักใช้ตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป เป็นต้น ทั้งนี้ อาจเป็นการซ้ำซ้อนกับอำนาจหน้าที่ของกรมโรงงานอุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

๑๐. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มีอำนาจเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริง หรือจัดทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งเอกสารหลักฐานใด ๆ เพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา (ร่าง

มาตรา ๓๓ ถึงร่างมาตรา ๓๕) หากมีการจัดทำคำชี้แจงหรือชี้แจงด้วยวาจาตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งด้วย ข้อมูลที่เป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงห้า ล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๓๗) และหากไม่จัดทำคำชี้แจงหรือไม่มาชี้แจงด้วยวาจาตามที่ พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ และให้ปรับอีกวันละไม่เกินสองหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติตามคำสั่ง (ร่างมาตรา ๓๘)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- บทบัญญัติดังกล่าวเป็นกรณีตามปกติที่ให้อำนาจแก่ พนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติฯ	- ควรทบทวนบทกำหนดโทษ ทั้งโทษทางปกครองและ อาญาให้เหมาะสมและเทียบเคียงกับพระราชบัญญัติ ทางด้านสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ หากพิจารณาแล้วจะ พบว่าบทกำหนดโทษที่ระบุในร่างพระราชบัญญัตินี้มี ความรุนแรงมากเกินไป เมื่อเทียบกับกิจกรรมงาน ที่ ต้องขอให้ ผู้ประกอบการรายงานข้อมูลให้ หน่วยงานควบคุม - ควรมีแผนการดำเนินการที่เป็นการกระตุ้น สร้าง แรงจูงใจในทางบวกให้ผู้ประกอบการให้ความ ร่วมมือมากขึ้น แทนการบังคับโดยกำหนดบทลงโทษที่ รุนแรงเกินเหตุ - ควรกำหนดให้มีมาตรการชดเชยให้กับเจ้าของ ข้อมูล กรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นจากการนำ ความลับทางการค้าไปเปิดเผยหรือนำไปใช้ในเชิง พาณิชยกรรมที่ไม่เป็นธรรมด้วย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- กรณีของโทษทางปกครองและโทษทางอาญาควรกำหนดให้เหมาะสมตามสภาพความผิด และ คำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมและความสมควรแก่เหตุด้วย

๒๐. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

๑) ควรทำการศึกษาประเมินผลกระทบก่อนการบังคับใช้จริงถึงปัญหาและอุปสรรค ความเข้าใจ และความพร้อมของผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมาย เพื่อลดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนจาก เจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

๒) ในเบื้องต้นควรกำหนดให้การดำเนินการอยู่ในรูปแบบของความสมัครใจ (Voluntary) หรือ อาจกำหนดเป็นระยะเวลาในช่วงเตรียมการ (๓ - ๕ ปี) ก่อนบังคับใช้จริง เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทำความเข้าใจ เนื่องจากกรรายงานข้อมูลตามร่างพระราชบัญญัติค่อนข้างมีความซับซ้อน

๓) ควรกำหนดการบังคับใช้หรือวางแผนร่วมกับกลุ่มเป้าหมายหลักที่มีความเสี่ยงสูงก่อน เพื่อสร้างความใจพื้นฐานของการจัดทำแล้วจึงขยายผลการบังคับใช้ในวงกว้างต่อไป

๔) ร่างมาตรา ๙ ในกรณีของข้อมูลที่เป็นความลับทางการค้า ซึ่งต้องยื่นเรื่องให้พิจารณา เสนอให้มีการกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาประกอบให้ชัดเจน เพื่อผู้ประกอบการจะได้พิจารณาต่อไปได้ ไม่ควรเป็นดุลยพินิจของคณะกรรมการฯ อีกทั้งยังไม่พบการระบุอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ในเนื้อหามาตรา ๒๕ ด้วย

๕) ร่างมาตรา ๙ ควรตัดประโยค “ให้ผู้คัดค้านมีภาระต้องพิสูจน์ตามเหตุผลที่กล่าวอ้าง” เนื่องจาก เห็นว่าในขั้นตอนการยื่นคำคัดค้านไม่ควรให้ต้องมีภาระพิสูจน์ อย่างไรก็ตาม หากจำเป็นต้องทำการพิสูจน์ควรทำเมื่อคณะกรรมการเรียกชี้แจง

๖) ร่างมาตรา ๔๐ ควรพิจารณาขยายระยะเวลาการบังคับใช้ออกไป ให้มากกว่า ๑๘๐ วัน เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติครอบคลุมทุกประเภทการประกอบกิจการในวงกว้าง ดังนั้น การออกกฎหมายลำดับรองภายใต้พระราชบัญญัติจึงมีความซับซ้อน และต้องทำความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องให้สามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้โดยไม่กระทบกับการประกอบกิจการและเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพที่เปราะบางจากสถานการณ์โควิด-๑๙ ในปัจจุบัน (ควรกำหนดระยะเวลาบังคับใช้เป็น ๒ ปี สำหรับการเตรียมตัวของผู้ที่เกี่ยวข้อง)

๗) กรณีผู้ประกอบการกิจการโรงงานต้องมีการรายงานข้อมูลสารมลพิษต่าง ๆ ที่ปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อมตามกฎหมายฉบับต่าง ๆ ให้แก่หน่วยงานรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลอยู่แล้ว หากหน่วยงานรัฐทำการบูรณาการรูปแบบการรายงานให้เป็นรูปแบบเดียวกัน และกำหนดให้ผู้รายงานข้อมูลไปยังหน่วยงานใดหน่วยงานเดียว จะถือเป็นการแบ่งเบาภาระทั้งของหน่วยงานรัฐเองและของผู้ประกอบการ

๘) ขั้นตอนการได้มาซึ่งข้อมูลที่ใช้สำหรับการรายงานตามร่างพระราชบัญญัติยังมีความซับซ้อน และมีข้อจำกัด อาทิเช่น

- ต้องใช้ข้อมูลสูตรสินค้า สำหรับการคำนวณค่า จึงมีความกังวลที่จะต้องเปิดเผยสูตรซึ่งถือเป็นความลับทางการค้า

- สูตรการผลิตที่ใช้มีการปรับเปลี่ยนระยะ แล้วแต่ฤดูกาล (ขึ้นอยู่กับความชื้นและประเภทของงาน) ในการรายงานต้องคำนวณใหม่ทุกครั้ง

- วิธีการคำนวณค่อนข้างซับซ้อน

- การได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อใช้ในการคำนวณจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากคู่ค้า โดยเฉพาะลูกค้าที่นำผลิตภัณฑ์ไปใช้งานซึ่งทำได้ยาก เนื่องจาก ส่วนใหญ่ขายผ่านตัวแทนไม่สามารถกำหนดล่วงหน้าได้ว่าใช้งานเมื่อใด และในแต่ละแห่งที่มีการใช้ก็มีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูล เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากที่จะได้รับข้อมูลที่จำเป็นในการคำนวณ

๙) ก่อนมีการประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติควรมีการทบทวนบัญชีรายชื่อสารมลพิษ จำนวน ๑๐๗ รายการของกรมควบคุมมลพิษ โดยมีการจัดลำดับความสำคัญของสารที่ต้องอยู่ในบัญชีรายชื่อที่ต้องรายงานและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนก่อนการบังคับใช้จริง ทั้งนี้ เพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถปฏิบัติได้จริงและเพื่อให้ข้อมูลที่รายงานมีความถูกต้อง

๑๐) ควรให้ความรู้แก่ผู้ปล่อยสารมลพิษ เพื่อพัฒนาวิธีการในการจัดการกับสารมลพิษก่อนที่จะปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นการลดประมาณสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม

๑๑) ร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว มีเจตนารมณ์ที่ดีที่จะกำหนดให้รัฐต้องพัฒนาระบบการรายงานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม โดยจัดให้มีการรายงานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ การประเมินปริมาณสารมลพิษซึ่งไม่มีแหล่งกำเนิดแน่นอน การจัดทำฐานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ร่างพระราชบัญญัติฯ มีเนื้อหาและหลักการเช่นเดียวกับกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ที่ออกโดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับระบบทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (Pollutant Release and Transfer Register : PRTR) ในโรงงานอุตสาหกรรม โดยกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรมต้องแจ้งข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับสารมลพิษหรือสารเคมีในการประกอบกิจการโรงงานให้กับกรมโรงงานอุตสาหกรรมทราบเพื่อจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลไว้ด้วยแล้ว นอกจากนี้ การกำหนดให้กรมควบคุมมลพิษมีอำนาจหน้าที่รับรายงานข้อมูลฯ จากโรงงานอุตสาหกรรม จะทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ เพราะกรมควบคุมมลพิษจะไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลได้ เนื่องจากกรมควบคุมมลพิษไม่มีข้อมูลของสถานประกอบการ เช่น กำลังการผลิต จำนวนคนงาน แรงม้า รวมถึงการใช้สารเคมีในสถานประกอบการ เช่นเดียวกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม

๑๒) กรณีแหล่งกำเนิดมลพิษแหล่งอื่นที่มีไซโรงงานอุตสาหกรรม ปัจจุบัน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษได้เสนอให้มีการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. โดยได้บรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับระบบทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (Pollutant Release and Transfer Register : PRTR) ในส่วนของแหล่งกำเนิดมลพิษแหล่งอื่นที่มีไซโรงงานอุตสาหกรรมไว้ด้วย ซึ่งในขณะนี้อยู่ในระหว่างขั้นตอนการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนั้น จึงยังไม่มีผลบังคับที่จะต้องมีร่างพระราชบัญญัติการรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ที่มีเจตนารมณ์และเนื้อหาหลักการเช่นเดียวกันอีก

ส่วนที่ ๓ รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

โดยที่การพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้มีการใช้สารเคมีในการผลิตทางอุตสาหกรรม การเกษตร และการบริการต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีการปล่อยสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมตลอดเวลา พื้นที่หลายแห่งจึงกลายเป็นแหล่งกำเนิดและแหล่งรองรับสารมลพิษ ทั้งในรูปของมลพิษทางอากาศ น้ำเสีย มลพิษในดิน และของเสียอันตรายอื่น ๆ ปัญหาดังกล่าวนับวันก็ยิ่งทวีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์ สิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ และความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ และก่อความเสียหายอย่างกว้างขวางต่อสังคม เศรษฐกิจ ความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศโดยรวม กฎหมายและกลไกการจัดการสิ่งแวดล้อมของประเทศที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ยังคงเน้นการใช้มาตรการกำกับและควบคุมที่ปลายทางเป็นหลัก การตรากฎหมายเพื่อพัฒนาระบบการรายงานข้อมูลการปล่อย

และการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม จึงเป็นมาตรการสำคัญที่จะช่วยให้ภาครัฐมีฐานข้อมูลสารมลพิษที่ครอบคลุมและเป็นระบบอันจะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพและความเข้มแข็งแก่หน่วยงานของรัฐในการประเมินสถานการณ์ปัญหามลพิษได้อย่างถูกต้อง มีข้อมูลที่ดีเพื่อประกอบการวางแผนการป้องกันสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และสามารถจัดการปัญหาตั้งแต่ต้นทางได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเป็นการรับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมในการคุ้มครอง ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรการดังกล่าวยังจะช่วยให้ภาคเอกชนสามารถตรวจสอบระบบและกระบวนการผลิตของตนให้รัดกุม ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินกิจการและการแข่งขันทางการค้าในระยะยาว อีกทั้งเป็นเครื่องมือในการลดความเสี่ยงภัยจากสารเคมีและสารมลพิษตกค้างในสิ่งแวดล้อมตามอนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษตกค้างยาวนานในสิ่งแวดล้อมซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันไว้เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๘ และเป็นไปตามหลักการของปฏิญญาริโอเพื่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา และแผนปฏิบัติการ ๒๑ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งนี้ ยังมีความจำเป็นต้องใช้ระบบคณะกรรมการข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ ในการให้ความเห็นต่อประกาศกระทรวงที่กรมควบคุมมลพิษเสนอ หรือให้ความเห็นขอข้อกำหนดและวิธีปฏิบัติงานที่กรมควบคุมมลพิษเสนอเกี่ยวกับการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล การจัดทำฐานข้อมูล วิธีการตรวจทานความถูกต้องของข้อมูล การประกันคุณภาพ เป็นต้น รวมทั้งใช้ระบบอนุญาตหรือมาตรการอื่นใด ตลอดจนกำหนดโทษทางปกครองและโทษทางอาญาที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดการใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพและป้องกันการกระทำผิดจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑. มาตรา ๒๖ การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุดูเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

๒. มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

การค้นตัวบุคคลหรือการกระทำใดอันกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือเสรีภาพในชีวิตหรือร่างกายจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ

การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้

๓. มาตรา ๓๒ บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว

การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงพอที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

๔. มาตรา ๔๑ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(๑) ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว

(๓) ฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง

- ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๔ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ในส่วนของการ ปรับโครงสร้างและแก้ไขกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อวางระบบและกลไกการบริหารงานในระดับภาค กลุ่มจังหวัด เพื่อรับผิดชอบการบริหารงานในระดับภาค กลุ่มจังหวัดที่เชื่อมโยงกัน และสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับกลุ่มจังหวัดและระดับภาค ปรับโครงสร้างและปรับปรุงกฎหมายเพื่อจัดความสัมพันธ์ระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้เอื้อต่อประชาชนในการตัดสินใจเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาพื้นที่และการกำกับติดตามเพื่อสร้างธรรมาภิบาลในการทำงานของภาครัฐ ตลอดจนการปรับปรุงกฎหมายเพื่อพัฒนาระบบการปกครองท้องถิ่น และการเปิดพื้นที่และโอกาสการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางของภาคส่วนต่าง

- ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๕ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในส่วนของการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และสร้างสังคมคาร์บอนต่าง ๆ ปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งระบบ และการสร้างขีดความสามารถของประชาชนในการรับมือและปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และแหล่งน้ำ พร้อมทั้งสนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

- ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๖ ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ในส่วนของการร่างกฎหมายให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น ทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการพัฒนา การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำด้านต่าง ๆ เอื้อต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิรูปประเทศในเรื่อง

๑. แผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

- ประเด็นปฏิรูปที่ ๑: มีกลไกให้การออกกฎหมายเป็นกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น รวมทั้งมีกลไกในการทบทวนกฎหมายที่มีผลใช้บังคับแล้ว เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

- ประเด็นปฏิรูปที่ ๖: มีกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายที่มีความสำคัญและจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน

- ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐: มีกลไกส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒. แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๑ เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ

- ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : ปฏิรูปกลไกด้านความหลากหลายทางชีวภาพทั้งระดับชาติและพื้นที่

๒.๒ เรื่อง สิ่งแวดล้อม

- ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : เสริมสร้างระบบบริหารจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดให้มีประสิทธิภาพ

- ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : ปรับปรุงระบบและกลไกการเฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบ และควบคุมมลพิษ

- ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ผลักดันทุกภาคส่วนให้ร่วมแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒.๓ เรื่อง ระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ : การปฏิรูปเครื่องมือเศรษฐศาสตร์เพื่อสิ่งแวดล้อม

- ประเด็นการปฏิรูปที่ ๘ : การปฏิรูปกฎหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน การพัฒนาภาคเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีการกำหนดการรายงานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ การประเมินปริมาณสารมลพิษซึ่งไม่มีแหล่งกำเนิดแน่นอน การจัดทำฐานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม คณะกรรมการข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ การเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณชน อำนวยการหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานเจ้าหน้าที่ และบทกฎหมายโทษ โดยอยู่ภายใต้หลักการของอนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษตกค้างยาวนานในสิ่งแวดล้อม ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันไว้เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๘ และเป็นไปตามหลักการของปฏิญญาริโอเพื่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา และแผนปฏิบัติการ ๒๑ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการรายงานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม

๔. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๕. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๕.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

ภาคอุตสาหกรรมต้องรายงานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ ถูกประเมินปริมาณสารมลพิษซึ่งไม่มีแหล่งกำเนิดแน่นอน มีการส่งข้อมูลเพื่อจัดทำฐานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม และต้องเปิดเผยข้อมูลทางการค้าต่อสาธารณชน ก่อให้เกิดการปรับปรุงระบบการจัดการสารเคมีภายใน ส่งเสริมให้มีการใช้สารเคมีอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการสูญเสียวัตถุดิบในกระบวนการผลิตลดการปล่อยสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความรู้ ความปลอดภัยเกี่ยวกับการใช้และการจัดการสารเคมีแก่ผู้ประกอบการ ภาคอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็กสามารถตรวจสอบตนเองได้ มีกระบวนการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่ รวมทั้ง เป็นการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านความเปิดเผย โปร่งใส และมีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ

๕.๒ ผลกระทบต่อสังคม

ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามลพิษกับหน่วยงานรัฐและเอกชน ได้รับการปกป้องสิทธิในการรับรู้ข้อมูลการปลดปล่อยสารมลพิษตามหลักประชาธิปไตย มีหลักประกันถึงการได้รับความคุ้มครองทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากเครื่องมือที่รัฐสร้างขึ้น ต่อยอดไปถึงความสามารถในการเข้าถึงความยุติธรรมทางด้านสิ่งแวดล้อมในแง่ของการสร้างแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือในระดับสากล แหล่งข้อมูลเหล่านี้ยังเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาวิจัย การพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับการป้องกันมลพิษและผลกระทบต่อสุขภาพ ทั้งยังเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญแก่พนักงานดับเพลิง โรงพยาบาล ตำรวจ หรือหน่วยงานที่ปฏิบัติการฉุกเฉินกรณีเกิดอุบัติเหตุเกี่ยวกับสารเคมีด้วย

๕.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ

ปัญหาสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพจะดีขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้ โดยอาศัยข้อมูลที่รับจากรายงานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๕.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

- ด้านการเมืองภายในประเทศ เป็นการยืนยันนโยบายของรัฐบาลในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ด้านการเมืองระหว่างประเทศ เป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศไทยในสังคมโลก โดยแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีเจตนารมณ์และความตั้งใจจริงในการจัดการปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างค้ำประกันถึงการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในระดับสากล อันจะช่วยทำให้ประเทศไทยได้รับการยอมรับและความเชื่อถือจากประชาคมระหว่างประเทศ

๖. การกำหนดให้มีระบบอนุญาต อนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

มี ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

เนื่องจาก รัฐมีหน้าที่และอำนาจในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ สาธารณสมบัติของแผ่นดิน และดำเนินนโยบายสาธารณะ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว รัฐจึงมีความจำเป็นต้องเข้าแทรกแซงกิจกรรมบางอย่างของเอกชนโดยอาจเป็นการจำกัดสิทธิ เสรีภาพ บางประการที่เป็นอันตรายและไม่สอดคล้องกับนโยบายสาธารณะ การมีระบบอนุญาตจึงเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการส่งเสริมให้การรายงานการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมเป็นไปตามเจตนารมณ์ของ ร่างพระราชบัญญัติ

๗. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

มี ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

ร่างพระราชบัญญัติฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อพัฒนาระบบการรายงานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้าย สารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม โดยกำหนดให้มีการรายงานข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม ซึ่งมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข รวมทั้งมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องมากมาย จึงจำเป็นต้องมี กลไกระดับนโยบายทำหน้าที่บูรณาการระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนกระบวนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

๘. บทกำหนดโทษ

- ไม่มี
- โทษทางอาญา
- โทษทางปกครอง
- โทษปรับเป็นพินัย
- โทษอุปรกรณ์

เหตุผลและความจำเป็น

การกำหนดโทษทางอาญาและโทษทางปกครองมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการรายงานข้อมูลการ ปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ ป้องกันมิให้เกิดการดำเนินการอันเป็นการ ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติเพื่อให้การดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคมส่วนรวม อย่างเป็นรูปธรรม

ส่วนที่ ๔ การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ ที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็น

และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ ทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th แล้วตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร